

A Corvina Alapítvány jelentős vételei 2011

1. Szőnyi Antikváriuma

Bihary Lajos színész és rendező albuma

Az album tizennyolc fóliójára ragasztott tizenöt eredeti fénykép Cser (Cher) Ferenc clevelandi színházának előadásairól, öt Herczeg Ferenc *A dolovai nábob* leánya című színművének 1910-11. évi (feltehetően New York-i) előadásáról készült, egy pedig Endrey Jenő Chicagói Népszínházának társulatáról felvett csoportkép. Az album készítője, Bihary Lajos – többek között – e színtársulatok tagja, színésze–rendezője volt. A kötet emellett tizenöt szórólap-kivágot is tartalmaz, melyeknek többsége a clevelandi színház előadásait dokumentálja. A Bihary-album így nemcsak a 20. század első felének amerikai magyar előadásairól és színészeiről magyarországi közgyűjteményekben igen ritka képes ábrázolásokat őrizte meg, hanem további adatokkal is bővíti ismereteinket a tárgyról

1 színházi anyag

13 800 Ft

2. Szőnyi Antikváriuma

90: **Énekes könyv:** Közönséges isteni tiszteletre rendeltetett - - Melly a régi impressumból s más kegyes könyvekből kiválogatott lelki énekeket, és a Sz. Dávid CL sóltárit foglalja megában. Mostan e rendbe szedetvén, közönséges haszonra ki-botsáttatott.

Kolosváratt, 1785. Nyomt, a Réf. Koll. Betüivel. 298 l. és 7 lev.

Hozzákötvé:

Szent Dávid királynak és profétának száz-ötven soltari a' frantzia nóták 's versek szerént magyar versekre fordítottak 's rendeltettek [Szenci] Szentzi Molnar Albert által.

Kolo'sváratt 1785, a' Réf Koll Betüivel. 3 sztl. lev. 413 l. 3 sztl. lev.

Festett, korabeli egészpergamen-kötésben, körül poncolt, aranyozott élmetszéssel, jó példány, ritka kiadás.

1 db könyv hiányzó hungaricum

52 900 Ft

3. Mike és Tsa Ant

476: **PÁZMÁNY Péter: Imádságos könyv**, mellyet írt -- bődög emlékezetű kárdinál és esztergomi érsek Budán, 1812. A kir. egyetem bet. 7 sztl. lev. 473 l. 4 sztl. lev. 15 darab szövegekzi és egészoldalal fametszettel illusztrálva. Korabeli aranyozott, bordázott gerincű, monogramos félbőr-kötésben, márványozott lapszélekkel

684: **WAGENFELD, L.: Nyolczvanegy ábra** kilencz aczélmetszetű táblán -- baromorvoslási könyvéhez. 3. kiad Pesten, 1861. Emich. 9 t. (acélmetszetek). Fűzve, kiadói borítékban. A címlapon Keisch Antal állatorvos tulajdonosi pecsétjével és névbeírásával. Nagyon ritka mű.

2 db könyv hiányzó hungaricum

33 350 Ft

4. Buda Anno 1993 Kft

386: **P[ápai] P[áriz] F[erenc]: Ábrahám patriárcha** fia Isak és Báthuel leánya Rebeka házasságok' alkalmatosságával lett beszélgetés, Mellyet, ... Magyar Verseken ki-adott, ... a Nagy Enyedí Collegiumból 1703-ban P. P. F. Pesten, 1794, Patzkó Ferentz betüivel. [44] p. Fűzve, kötés nélkül.

1 db könyv hiányzó hungaricum

48 300 Ft

5. Buda Anno 1993 Kft
 417. **Udvari-sör.** Első Magyar Részvény-Serfözde Budapest-Kőbánya. Grafikai plakát. Bp., é.n., Klósz Gy. és fia. Színes könyomat. 95×63 cm. Vásznonra kasírozva, jó állapotban, ritka darab.
 1 aprónyomtatvány 32 200 Ft
6. Buda Anno 1993 Kft
 92: [**Bürger, Gottfried August**]: **Báró de Manx** vizen, szárazon és a levegőben, gyalog és lóháton, háboruban és békében való egyedül igaz élményei. Meséli ő maga. A hat kép hat éves fiának a híres festő gatyafinak eredeti rajzaik. Pest, 1859, Lampel Róbert. (Ny. Wodianer F.) [4], 146 p., 6 t. (könyvcsomag). Kiadói, rajzos félvászon-kötésben.
 1 aprónyomtatvány 29 900 Ft
7. Központi Ant
 233: **Siebenbürgischer Volkskalender** mit Bildern für 1846, herausgegeben von J. H. Benigni Edlen von Wildenberg. Vierter Jahrgang. Hermannstadt, (1845.) M. Hochmeister. 1t. (Nagyszeben fametszetű látképe)+XVIII+144+(4)p. Szövegközi fametszetekkel. A naptárrész levelei közé üres lapokat kötöttek. Kiadói papírborítóban.
 397: **A kolozsvári Erdélyi Magyar Nemzeti Színház** 1839. június 23-i előadásának hirdetése. Nestroy Földszint és első emelet vagy a szerencse szeszélyei című zenés vígjátékának előadásán vendégként Déryné is szerepelt. A szöveget díszes fametszetű keret övezi. Mérete: 510 x 420 mm.
 1 könyv 1 színlap 35 000 Ft
8. Psyché Ant
 156: **Hille, Heinz: Szerelmi álmok.** Filmjáték Liszt Ferenc korából. (Filmforgatókönyv.) (Bp. 193?.) Attila Filmtársaság. 149 p. Fűzve, kiadói borítóban. A legendás film irodalmi forgatókönyve. Ritka.
 339: [**Nyéki Vörös Mátyás**]: **Tintinnabulum** tripudiantium az az a földi részeg szerencsének és dicsőségnek álhatatlan lakodalmában tomboló jóraintó csengettyűje... Kassán, 1771. Akadémiai Collegiumi Bötüivel. 164 p. 1 sztl. lev. Korabeli hiányos gerincű félbőr kötésben
 Nyéki Vörös Mátyás (1575-1664) az első magyar barokk költő. Költeményeinek jellemző változata az elmélkedő, oktató versek műfaja, amelynek ez a két mű a legjelentősebb darabja. Nagyon ritka.
 2 db könyv hiányzó hungaricum 52 900 Ft
9. Ars Trade Kft
 78: **Roth Béla Dr.: LEGUJABB ADY DALOK** énekhangra zongorakisérettel Budapest, [1910 körül], Rozsnyai Károly. VN -. 16 p.
 98: **Szuk, Mátyás: HADGYAKORLATI INDULÓ** A Lonjumeau-i posta kocsis zenemű szövege után. / Zongorára szerette és az ünnepelt művész / WACHTEL TÓDOR / urnak / tisztelettel ajánlja / SZUK MÁTYÁS. / Pest, 1861. Nyomtatta és kiadja Bucsánszky Alajos.

107: **Willmers, Rodolphe: Fantaisie Romantique pour le Piano sur les deux motifs hongrois: „Air de Sobri” et „Rakoczy-Marche”.** Oeuv. 43 – Braunschweig, [1850 körül], Meyer. PN 680. 29, [1] p. 340 mm

118: **Tinódi, Sebestyén: „Török János vitézsége” 1553-ban / Négyes kar ének / Zongora kísérettel. / Változatokkal ellátta / Engeszer Mátyás /**
[lap alján] Ezen Zongora kíséret a 4. számú karénekhez tartozik – [Pest?], [1875 körül]. [26] p. Fekete tinta, ceruza. Másolat. Több helyütt ceruzás skála-bejegyzésekkel, kiegészítésekkel.
4 db zenemű 34 500 Ft

10. Múzeum Ant

82. tétel: **KASS János: [12 jeles orvos.] [Portré, rézkarc.]** Antall József által Benedek Istvánnak dedikált. (Bp.) [1982.] Medimpex. 12. t. (rézkarc; 34,5 x 24,8 ill. lemez méret: 19,2 x 11,2 cm). Antall József által Benedek Istvánnak dedikált példány.

A tár gyűjtőkörébe tartozó szabad lapos albumok között nem található meg, értékes és magas művészettörténeti értékkel rendelkező nyomtatvány. Előzménye a számos Kass Jánostól származó és tárunkban megtalálható metszet és litográfia, valamint a gyűjteményben megtalálható, más művészekről származó, több mint félezer hasonló szabadlapos album. Művelődéstörténeti értékét emeli a rajta szereplő dedikáció is (Antall József és Benedek István).
1 aprónyomtatvány hiányzó hungaricum 46 000 Ft

11. Központi Ant

39. **OPÁL**, Budapesten megjelenő szépirodalmi és művészeti bibliotiv (!) szemle negyedik évfolyamának 1926/19-20. száma.

A művészi kísérletnek is tekinthető, érdekes kiadványt illetve a kiadóként feltüntetett OPÁL Írók és Művészek Társaságát a szakirodalom nem ismeri. Az egyetlen utalás a lapra Lakatos Éva bibliográfiájában található, bár példányt ő sem látott belőle, csupán a korabeli folyóiratokban olvasható ismertetések alapján dolgozta fel. E szerint a levelezőlap nagyságú, fotografiai úton sokszorosított folyóirat nyilvános terjesztésre nem került. 1923-ban alapította Horváth Szabó Pál, példányai ismeretlenek!

A 4. 1926/19-20. szám impresszuma szerint a kiadvány öthetente jelent/jelenik meg. Nem tekinthető hagyományos folyóiratnak, hiszen papírlapokra felragasztott, fotografiai sokszorosítással készült táblákból áll. Az első kettőn egy-egy kép (az első Salamon aláírással expresszionista jegyeket is magán hordozó alkotás Ópium címmel) látható, a további öt tábla jelenti magát a lapot. A zsinórral átfűzött, kiadói papírborítóban lévő kiadvány mérete 105x70 mm, így a szöveg nagyító nélkül nehezen olvasható, de még így is feltűnik a pezsgően friss szellemi érdeklődést és irányultságot mutató tartalom. Székely György, Berend Mihály és Kókay István irodalmi megnyilatkozásai mellett tudósítást olvashatunk a fiatal Füst Milán éppen megjelent regényéről, az Aranytálról, Zsadányi Oszkár Ösztönkeresők c. művéről vagy éppen Eisenstein egy év előtt készült, ma már filmtörténeti jelentőségű alkotásáról, a Potemkin-ről (Patyomkin páncélos). Igen ritka, unikális példányról van szó.

1 hírlap

19 000 Ft

12. Pastinszky Ant

Truskovszky Dezső 100 db üvegnegatívja ill. diája, valamint 20 db negatív filmkockája és 19 db pozitív papírképe.

A fenti anyagot Truskovszky jegyzetfüzete egészíti ki, amelyben a képekhez kapcsolódó megjegyzéseit rögzítette.

Truskovszky Dezső a két világháború közötti Pozsony szellemi életének aktív alakja volt. Oroszlánrésze volt a pozsonyi fotóklub szervezésében és működtetésében.

Képeit rendszeresen megjelentették magyarországi fotográfia szaklapok, s néhány tanulmánya is Magyarországon jelent meg.

A gyűjteménynek egyrészt fotótörténeti, másrészt a Trianon utáni felvidéki magyarság történetéhez kapcsolódó művelődéstörténeti értéke van.

Ez teszi indokolttá a *létező egyetlen példány* bekerülését a nemzeti könyvtárba.

147 db fotóanyag

150 000 Ft

13. Héthy Apor magánszemélytől :**Clara Schumann adománylevele**

Clara Schumann korántsem csupán a zeneszerző Robert Schumann feleségeként ismert a zenetörténészek előtt: kora egyik legkiválóbb zongoraművészeként sokat utazott, s hangversenyein férje mellett a Schumann-körrel kapcsolatban álló számos más zeneszerző – így mindenekelőtt Brahms – műveit is népszerűsítette. 1856 februárjában adott három pesti hangversenye ennél fogva joggal keltette fel a történészek érdeklődését: Bónis Ferenc egy bő évtizede megjelent tanulmányában részletesen tárgyalta a látogatás eseményeit, rámutatva, hogy annak következményeként „figyelemreméltó Schumann-kultusz” bontakozott ki Pesten, amely a kor legjelentősebb magyar instrumentális zeneszerzője, Mosonyi Mihály stílusán különösen mély nyomot hagyott. (Ld. „Schumann és Mosonyi: *Gyermekjelenetek és Magyar gyermekvilág*”. Zenetudományi Dolgozatok 2000. 71–81. o.)

Jóllehet a fenti tanulmány a hangversenyek fogadtatásával kapcsolatban megjelent újságcikkek is idéz, a kutatók előtt mindeddig ismeretlen maradt Clara Schumann pesti látogatásának egy a magyar művelődéstörténet szempontjából különösen jelentős epizódja, amelyet a most előkerült adománylevél dokumentál. Az Európa-szerte ünnepelt zongoraművésznő 1856. február 26-án – saját kezű aláírásával hitelesítve – 100 forintot ajánlott fel a Pestbudai Hangászegyleti Zenede javára, hogy annak éves kamataiból az intézmény egy rászoruló gyermeket ingyenes oktatásban részesíthessen. Közvetett forrásokból már tudunk arról, hogy a Zenedét többek között Liszt Ferenc, Joachim József és Reményi Ede is támogatta hasonló módon, a Pestre látogató nem magyar származású művészek közül azonban mindeddig csupán Anton Rubinstein hasonló gesztusa volt ismert. A nyilatkozat tehát nem csupán a korabeli Európa egyik kiemelkedő muzikusának magyarországi kapcsolataira vet fényt, de egyszersmind fontos dokumentuma az 1840-ben alapított Zenede egyre növekvő nemzetközi elismertségének is.

A fentiek fényében Clara Schumann adománylevele mint a 19. századi magyar zeneélet különleges, eddig lappangó forrása feltétlenül méltó a nemzeti könyvtár figyelmére.

1 zenemű

180 000 Ft

14. Honterus Antikvárium 82. árverés (2011. szeptember 17.)
 343. tétel. **Geologisch Montanische Karte** des Bergreviers vom Vale Sacca nächst Rézbánya c. kéziratos térkép két példánya
 Az első térképet František Pošepný (1836-1895) cseh ércgeológus készítette 1871-ben, mikor a Bihar megyei Rézbánya település környékén működő bányatelepeket bejárta és felmérte. A második térképet Krémer György magyar királyi bányatiszt másolta az előzőről, nem sokkal később annak elkészülte után. Pošepný térképe, felére redukált méretben, 1874-ben jelent meg a „Geologisch-Montanische Studie der Erzlagerstätten von Rézbánya...” c. művében, Budapesten a Magyarhoni Földtani Társulat kiadásában.
 Az árverésen felbukkant térkép a később nyomtatásban megjelent mű tisztázati rajza, ill. annak másolata, nemcsak méretében, hanem kisebb mértékben tartalmában is eltér a nyomtatott műtől. A két térkép fontos állomás a földtani térképezés magyarországi történetében.
 2 térkép 115 000 Ft
15. Központi Antikvárium
 Coronelli, Vincenzo Maria – Nolin, Jean-Baptiste: **LE ROYAUME DE HONGRIE** Diuisé en HAUTE, et BASSE, HONGRIE avec L'ESCLAVONIE, Subdiuisees en leurs COMTEZ. – A Paris chez I. B. Nolin ... 1688. – 4 szelvény, rézmetszet, kézi színezés
 Szántai Lajos: Atlas Hungaricus Magyarország nyomtatott térképei 1528-1850. (Budapest, 1996. Coronelli 1b, I/123. old.) című katalógusának adata szerint a térképnek három kiadása létezik: 1687-ből, 1688-ból és 1788-ból. A Térképtárban két példány található, az egyik az 1687., a másik az 1788. évi kiadás egy-egy darabja. A most felbukkant 1688. évi második kiadás a gyűjteményünkben hiányzik.
 A szakirodalom alapján a térképnek 3 további példányát ismerjük: Magyar Tudományos Akadémia, Kézirattár (Szántai-gyűjtemény, letét); Bibliothèque Nationale, Paris; Library of Congress, Washington
 1 térkép 700 000 Ft
16. Danckerts, Justus – Danckerts, Dancker: **Regni Hungariae, Graeciae, et Moreae, ac regionum, quae et quondam fuere Christiani, ut Transilvaniae, Valachiae, Moldaviae, Bessarabiae, Bosniae, Sclavoniae, Serviae, Bulgariae, Croatiae, Romaniaae, Dalmatiae, Morlachiae, Ragusanae Republicae, maximaeq partis Danubii fluminis.** – [Amsterdam] [J. Danckerts] [1688]. – 1 térképlap szelvény, rézmetszet, kézi színezés
 Szántai Lajos: Atlas Hungaricus Magyarország nyomtatott térképei 1528-1850. (Budapest, 1996. Danckerts 3a I/136. old.) című katalógusa a térkép két kiadásváltozatát ismeri. Kollégánk, dr. Danku György kutatásai alapján azonban tudjuk, hogy a térképnek – ezen most felbukkant példánnyal együtt – legalább 11 tartalmi variánsa létezik. Ezen új darab egy teljesen új állapotot mutat, ami eddig a szakma előtt is ismeretlen volt
 A legújabb információk felhasználása alapján a műnek egyetlen további példánya ismert a Archiv des Bistums Augsburg gyűjteményében.
 1 térkép 100 000 Ft

17. Portobello Aukcióház árverése

1393. tétel **A Magyar Királyi Operaház** 1895. évi március havi bevételi-kiadási kimutatása

1416. tétel **A Nemzeti Színház** 1896. évi július havi bevételi-kiadási kimutatása
A Nemzeti Színház intézményi működésére és előadásaira vonatkozó, 1945 előtti legteljesebb, több ezer nyomtatott, kéziratos és képi dokumentumot tartalmazó gyűjteményt az Országos Széchényi Könyvtár Színháztörténeti Tára őrzi. A dokumentumegyüttes természetesen így sem teljes. Ezt a gyűjteményt gazdagítja a kézzel kitöltött, a Nemzeti Színház számvevőségi pecsétjével és a gazdasági vezető aláírásával ellátott dokumentum, ilyen típusú pénzügyi kimutatást sajnálatos módon a millennium évéből ebből az együttesből hiányzik.

A Magyar Királyi Operaház – társadalmi és pénzügyi státuszát tekintve a Nemzeti Színházzal együtt kiemelt állami-nemzeti intézmény – dokumentumainak reprezentációja az OSZK gyűjteményeiben nem hasonlítható a Nemzeti Színházéhoz, a mindkét gazdasági irat arról árulkodik, milyen havi előirányzatból gazdálkodhattak az állami színházak és milyen tényleges kiadásaik voltak.

1453. tétel **Pécsi Sándor szerepes fényképe**

(Herczeg Ferenc: Gyurkovics lányok)

1455. tétel Pécsi Sándor szerepes fényképe

(Friedrich Schiller: Ármány és szerelem)

1456. tétel Pécsi Sándor szerepes fényképe

(Friedrich Schiller: Ármány és szerelem)

1458. tétel Pécsi Sándor szerepes fényképe

(Beaumarchais: Figaro házassága)

A Pécsi Sándort ábrázoló fényképek nem elsősorban azért figyelemre és megvásárlásra méltók, mert – az aukciós katalógus leírásával ellentétben – Pécsi nemzeti színházi alakításairól őriznek emlékeket, hanem azért, mert a művész színiakadémista éveiről és szerepeiről. A felvételek ugyanis nem a Nemzeti Színház előadásain, hanem az Országos Színművészeti Akadémia vizsgaelőadásain készültek. A színiakadémisták fellépéséről pedig magyarországi közgyűjteményben igen ritka bármilyen dokumentum. Így kutatási anyagként nemcsak Pécsi Sándorhoz kötődnek, hanem a magyar színészképzés vizuálisan meglehetősen dokumentálatlan területéről adnak információt.

1645. tétel **Műsorfüzet, Folies Caprice**

1647. tétel Műsorfüzet, Folies Caprice

1648. tétel Műsorfüzet, Folies Caprice

1649. tétel Műsorfüzet, Folies Caprice

1650. tétel Műsorfüzet, Komédia Orfeum

A Folies Caprice, a Komédia Orfeum itt kínált műsorfüzetei a Országos Széchényi Könyvtár Színháztörténeti Tárának gyűjteményében nem találhatóak. Mivel a nemzeti könyvtáron belül a színjátszás, a színjátékszerű előadóművészeti formák és alkalmak (kabaré, orfeum, varieté) és a cirkuszművészet történetével kapcsolatos nyomtatott hungarikumokat gyűjteményünk őrzi, így a dokumentumok a nemzeti könyvtári állományából is hiányoznak.

11 színháztári anyag

37 030 Ft

18. Penziás Péter kereskedőtől

Földgömb, szerkesztette Kogutowicz Károly; tervezte és rajzolta Turner Ferencz; készíti Turner István dombortérképészete. 1:40 000 000. Budapest: Kókai Lajos, 1931 Átmérő 32 cm.

Turner István dombortérképészeti intézete az 1930-as évektől készített glóbuszokat több méretben. Ez a darab a legnagyobb méretűek közül való és az első példányok egyike.

A glóbusz a domborzatot árnyékolással és színfokozással ábrázolja, a tengeráramlatokat egységesen kék szín jelöli. A kolofonban szereplő engedélyszám alapján a megjelenési év 1931.

1 glóbusz

50 000.- Ft

19. Nyugat Antikvárium 24. könyvárverés (2011. november 11.)

78. tétel: **(Magyar szabadságharc, 1849.)** - orosz nyelvű nyomtatvány

„A Vilnai Római Katolikus Lelki Konzisztóriumtól a Vilnai püspökség dékánjainak (espereseinek) A Vilnai Katonai Kormányzó 7781 számú, augusztus 7-i (augusztus 20.) felhívása amely Őszentsége, Vilna püspökéhez lett címezve...”

1 aprónyomtatvány

18.000.- Ft

79. tétel: **(Magyar szabadságharc, 1849.)** - orosz nyelvű nyomtatvány

„A Vilnai Római Katolikus Lelki Konzisztóriumtól a püspökség összes dékánjának (esperesének)...”

1 aprónyomtatvány

18.000.- Ft

A két dokumentummal kapcsolatban fontos kiemelnünk, hogy az nem található meg az Országos Széchényi Könyvtár gyűjteményeiben, és az árverési tételen kívül másik példányról sincs tudomásunk. A Magyar Országos Levéltár gyűjteményében, mely ebben a témában a legnagyobb közgyűjtemény Magyarországon (több mint 3000 dokumentum), sincsenek meg. Ismereteink - és a levéltáros kolléga tájékoztatása - szerint, az országban más gyűjteményekben sem található meg ezek a dokumentumok.

A felhívás elrendeli, hogy a magyar hadsereg fegyverletételét követően hálaadó istentiszteleteket tartsanak, Vilnius (akkor még Vilna) valamennyi templomában és az egyetemen. Azt is meghatározza a rendelet, hogy ezeken az istentiszteleteken kiknek kell részt venniük. A dokumentumon eredeti aláírások szerepelnek. A dátum: augusztus 8. a régi orosz egyházi naptár szerint, valójában augusztus 21.

A másik dokumentum, az előző felhívás alapján a püspökség összes dékánjának szóló leirat, melyben utasítják őket, hogy az említett istentiszteleteket tartsák meg a hatáskörükbe tartozó templomokban, és erről számoljanak be. Ezen a dokumentumon is eredeti aláírások szerepelnek.

A két dokumentum (felhívás, illetve a rendelet alapján írott utasítás) tehát egyedinek mondható. A magyar szabadságharc leverésének, és az 1795-től orosz elnyomás alatt lévő Litvánia történelmének is érdekes forrásai. Tanulságos, hogy a fegyverletételt (augusztus 13.) követően, alig egy hét elteltével már megszületik ez a rendelet!

20. **Krisztina Antikvárium 28. árverés** (2011. november 12.)

307. tétel [**Kopis (Johannes de Kálló)**]: **Apodixes X.** Orthodoxae De Haereditate Ecclesiae Quas Deo T. O. Max. gratiose adstituto Sub Praesidio Admodum Rever. Basileae, 1674, Typis Joh. Rodolphi Genathi. [12] p.
A címlap verzóján latinul: Ajánlja a szerző Balyik András, Dobozi István, Erdődi János debreczeni bírának, Munkácsi István senatornak, Kállai Fényes István főjegyzőnek, Hodosi Jánosnak, Farkas Istvánnak, Bartha Boldizsárnak, az erd. fejedelem portai követének, Debreczeni Nagy Péternek, Kozma Jánosnak s Debreczen többi tanácsosainak. Az utolsó lapon latinul: Versekkel üdvözölte Horváti Békés János. Régi tulajdonosi bélyegzéssel. Újabb kartonkötésben. RMK III. 2644. VD 17 nem ismeri.

Kállai Kopis János (Nagykálló, 1645? – Margitta, 1684 k.) református lelkész Debrecenben tanult, ahol 1665-ben lépett felsőbb osztályba. 1670 januárja után rektor volt Szikszón, ahonnan 1673 tavaszán külföldre indult, és az oderafrankfurti, majd a marburgi, a heidelbergi, a baseli, 1674 novembere után pedig a zürichi egyetemeket látogatta. Hazatérve, 1677-ben bagaméri, 1679 májusában pedig margittai pap lett.

A fenti teológiai vizsgatéziseket 1674. május 16-án védte meg a bázeli egyetemen Lukas Gerner (1625–1675) bázeli teológusprofesszor elnöklete alatt. A kiadvány a nemzeti szempontból különösen fontos Régi Magyar Könyvtár körébe tartozik (Szabó III. 2644). Magyarországon csak a Sárospataki Református Kollégium Nagykönyvtára őriz belőle egy példányt, amelyet 2006-ban kaptak vissza a Nyizsnyij Novgorod-i Állami Könyvtártól, külföldön pedig a Bázeli Egyetemi Könyvtárban (Universitätsbibliothek Basel) található négy példányt a tézisekből különböző kolligátumokban.

1 RRT könyv

57 500 Ft

21. **Központi Antikvárium 121. árverése** (2011. december 2.)

42 tétel: **Kacsa. Illusztrált satirikus társadalmi riportlap.** Főszerkesztő: Klein Ernő. I. évf. 1-3. szám.; II. évf. 1-19. szám.; III. évf. 1-6. szám.; Kacsa elmék-album [!] [egybekötve].

(Baja), 1919-1921. (Corvin-ny.) Ismeretlen, kézikönyvekben nem szereplő bajai vicclap (Lakatos Éva három ilyen című élcslapot ismertet, ez nincs közöttük). A hetente megjelenő, gazdagon illusztrált folyóirat 1919. XII. 18-án indult. 1920. V. 28. és XII. 23. között szünetelt. Több darabnak külön nevet adtak, így van „Antiszemita-szám”, „Sajtó-szám”, a proletárdiktatúrára emlékező „Prolityi-dityi-szám”, valamint „Karikatúra-szám” is. A színvonalas rajzok készítője, a bajai születésű Dezső Alajos korábban a Borsszem Jankó karikaturistája volt. Később külföldön híressé vált a genfi népszövetségi üléseken készített munkáival. A legnagyobb világlapok kérték fel illusztrátornak. Bár sok helyen méltatják, e rajzait sehol sem említik, sőt életrajzírói szerint 1918 után külföldön tartózkodott. A sorozat teljes, hiszen az „elmék-album”-ban a szerkesztők elbúcsúznak az olvasóktól. A történelmi háttér még külön pikantériát ad a lapnak, hiszen Baja ekkor szerb megszállás alatt volt. Bár a megszűnés indokaként a nyáron kiadott búcsúszámban gazdasági okokat emlegetnek, közelebb járhat az igazsághoz, hogy a részben zsidó származású közreműködők tarthattak a város magyar fennhatóság alá való visszakerülésétől. Későbbi félvászon-kötésben. Az illusztrált, színes, eredeti borítók bekötve.

1 hírlap

110 000 Ft

22. **Központi Antikvárium 121. árverése** (2011. december 2.)
 53 tétel: **Glatz Jakab: Vidor gyermekek, vagy beszédek es képek a'**
 gyermekvilágból. Négy színezett képpel. – Olcsóbb kiadás. -- után magyarosítá
 Szivos Mihály.
 Pesten, é.n. Heckenast Gusztáv. (6)+188p.+4 színes t. (könyv) A
 szepességi származású szerző műve először 1842-ben jelent meg. Ez a kiadás
 feltehetően még abban az évben, vagy a következőben láthatott napvilágot.
 Páratlanul ritka. Restaurált, pótolta gerincű, kiadói papírkötésben. Modern
 papírtokban.
 1 könyv 220 000 Ft
23. 183. tétel **BRASCHIUS, Martinus: Varadini Hungariae Propugnaculi... contra**
Turcarum incredibilem vim et multitudinem et continuam aliquot septimanarum
oppugnationem, quae incidit in mens. Sept. Octob. et initium Novembris anni
1598... asserti Hypotyposis... Epico carmine expressa... Rostochii, 1600.
 Excudebat Stephanus Myliander. (48)p.
 A Szaturdzsi Mehmed vezette 50 000 főnyi török sereg Csanád, Nagylak és Arad
 elfoglalása után, október 3-án kezdte meg Várad ostromát, november 3-án
 azonban eredménytelenül vonult el. A pasa ezért selyemzsinórt kapott. A rostocki
 líceum tanárának a nagy diadalt érzékletesen megéneklő eposzát az iskola
 ünnepélyén fel is olvasták. A neves történelemtanár, David Chytraeus előszava
 az események háttérét, rövid történelmi leírását tartalmazza. *Kiemelten fontos*
hungarikum! Gerincén papírcsíkkal megerősítve. Német könyvtárakban lehető fel
 pár példány, illetve az Orosz Állami Könyvtár is őriz belőle egyet. Magyarországi
 unikum, szövegét tekintve is nagyon becses történelmi forrás a 15 éves
 háborúra! Apponyi 0; VD16 B 7109.; Göllner 0
 1 RRT könyv 92 000 Ft
24. 184. tétel **SCHATZ UND VORRATHS ERZEHLUNG/ VON ALLERLEY GOLDT/**
SILBER/ MUNITION/ MEEL/ SALTZ/ HONIG/ TÜRCKISCHEM GETRÄNCK/
ZWEY GEBACKTEN BROD/ UNZEHLICHEN VORRATH AN ALLEN DINGEN/
SO NACH EINNEMUNG RAAB NACH DEN ERSTEN VIERTZEHEN TAGEN IN
HEIMLICHEN UNTER DER ERDEN VERWARETEN GEWÖLBERN GEFUNDEN
WORDEN (Walstedt [?], 1598.) ny.n. (7)p.
 A háború egyik legjelentősebb eseménye a Bécs kapujának számító Győr
 visszafoglalása volt a töröktől. 1598. III. 29-én az Adolf von Schwarzenberg és
 Pálffy Miklós vezette ötezer fős haderő egy éjszakai rohammal visszafoglalta
 Győrt (Tatához hasonlóan, itt is petárdával robbantották be a vár kovácsoltvassal
 pántolt tölgyfa kapuját). A rendkívül ritka újságlevél érdekessége, hogy a
 szokásos tudósításoktól eltérően a korabeli hadi események háttérébe nyújt némi
 bepillantást, amikor a visszafoglalt városban talált készleteket, török feliratos
 táblát és egyéb tárgyakat sorolja fel. A kiadványnak a vonatkozó bibliográfiákban
 nem sikerült nyomára bukkanni, egyedül egy *Moszkvában őrzött példányáról*
 tudósított Borsa Gedeon. A kolofonban leírt nyomdahely feltehetően koholt.
Kiemelten fontos hungarikum! Gerincén papírcsíkkal megerősítve. Magyarországi
 unikum, szövegét tekintve is nagyon becses történelmi forrás a 15 éves háborúra!
 Apponyi 0; Göllner 0; VD16 0
 1 RRT könyv 172 500 Ft

25. 185. tétel **VOM SCHARMÜTZEL UND TREFFENWELCHES DIE TÜRCKHEN MIT UNSERN CHRISTLICHEN VOLCK AUF DER ADONISCHEN, VIER MEIL WEGS UNTERHALBOFEN MITTEN IN DER THONAWGELEGENEN INSEL, GEHALTEN... DEN 29. SEPTE(M)BRIS... ZUGETRAGEN HATT** Prag, (1603.) in Schumans Druckerey. (7)p.

A mű Hermann Christoph Russworm tábornagy Pest körüli harcait írja le. 1603-ban a Habsburgok kísérletet tettek Buda felszabadításra, azonban a királyi sereg késlekedése miatt a törököknek sikerült erősítést és élelmet juttatni a várba. Russworm a Csepel-sziget északi csúcsán erős táborát építtette ki, az ennek elpusztítására átkelő török sereget pedig sikerült megsemmisítenie. A címlapot gyönyörű, nagyméretű fametszetes ábrázolás díszíti. A balról támadó keresztény lovasok szinte már teljesen legyőzték a félholddal díszített pajzsokkal, görbe kardokkal, kopjával védekező törököket, lábaiknál számos elesett turbános török harcos hever. A háttérben Buda vára, alatta a Dunán hajóhad, a lerombolt hajóhíd és vízbe esett emberek láthatók. A kiadványnak a szóba jöhető bibliográfiákban nem találtuk nyomát. *Kiemelten fontos hungarikum!* Gerincén papírcsíkkal megerősítve. A címlap alja az impresszumot is érintően körülvágva. Magyarországi unikum, szövegét tekintve is nagyon becses történelmi forrás a 15 éves háborúra! Egyedül a Jénai Egyetem Könyvtárában találtunk másik példányt, itt lipcsei nyomdahellyel (talán sérült az impresszum?), de a szakirodalom szerint ez egy ismert prágai officina. A cseh bibliográfia sem ismeri!

Apponyi: 0; VD17 0; Knihopis 0

1 RRT könyv

218 500 Ft

26. 186. tétel **VON DER SCHLACHT UNND GLÜCKLICHEN SIEG WELCHEN DER RADULWEYDA IN DERWALLACHEY/ WIEDER IRER KAY: MAY: TREULOSWORDENEN CZAKEL MOYSES/ TÜRCKEN TATTERN, UNND ETZLICH ANDERN MAINAIDIGEN SIEBENBÜRGEN UND KOSACKEN ERHALDTEN...** (Prága?, 1603?). ny.n. (8)p. A címlapon fametszetű képpel.

A mű Székely Mózes erdélyi fejedelem és Radu Serban közt Brassó mellett lezajlott ütközetet írja le. Székely a Giorgio Basta rémuralma elleni felkelés élére állva, fejedelemmé választotta magát. Török segítséggel kezdetben sikereket ért el, de 1603. VII. 17-én Radu Serban havasalföldi vajda székely segédcsapatokkal legyőzte, ő maga is elesett. Az eseményről számos tudósítás látott napvilágot, de a kiadványnak a szóba jöhető bibliográfiákban nem találtuk nyomát. A címlapot díszítő fametszeten a háttérben csatajelenet, az előtérben erdélyi és havasalföldi zászlókkal vonuló lovassereg látható. *Kiemelten fontos hungarikum!* Gerincén papírcsíkkal megerősítve. A levelek alja erősen, a szöveget is érintően körülvágva. Az elérhető online és nyomtatott adatbázisokban nem leltük nyomát. Unikum példány! Apponyi: 0; VD17 0; Knihopis 0.

1 RRT könyv

218 500 Ft

27. **Mike és Társa Antikvárium 44. árverés** (2011. december 6.)

471. tétel: **Latin nyelvű Panegyricus gyűjtemény** az 1650-es évekből, a bécsi Cosmerovius nyomdász kiadásában, benne több RMK tétellel. A gyűjtemény összesen 25 művet tartalmaz. a bécsi Cosmerovius, és más helyi nyomdász kiadásában, benne több RMK tétellel. A magyar szempontól érdekes művek a következők:

1. Lippay Georgius (György): S. Ladislaus Rex Vulgo Pius dictus In Antiquissima & Celeberrima Vniversitate Divus Tutelarior, Panegyrica Oratione Celebratus ...

Viennae, 1653. Typis Matthaei Rictii. 7 lev. Rézmetszetű kezdőlappal. RMK III. 1829. Az OSZK példánya mellett csak a bécsi példány ismert!

2. Kéri (Johannes). Rex Thaumaturgus, Sive S. Ladislaus Rex Hungariae. Viennae, 1654. Excudebat Matthaeus Cosmerovius. 6 lev. RMK III. 1867. A nyilvántartások szerint csak a bécsi példány ismert!

3. Hollovich (Paulus). S. Ladislavs Primus, Coram Inclita Natione Vngarica, ac Senatu Populoque Academico. Viennae Austriae, 1655. Typis Matthaei Cosmerovij. 9 lev. RMK III. 1928. Az RMK három ismert példányt említ, köztük az OSZK-ét.

4. Keresztes (Stephanus). Oratio Fvnebris, In Exequijs Excellentissimi Ac Illustrissimi Comitiss, Ac Dni. D. Nicolai Eszterhazi. Viennae, 1645. Excudebat Matthaeus Cosmerovius. 17 lev. (hiány: címlap.) RMK III. 1648. Az RMK három ismert példányt említ, köztük az OSZK-ét.

5. Lippay (Franciscus). Oratio Ad Illvstrissimi Ac Reverendissimi Domini Domini Joannis Telegdini. Viennae Avstriae, 1647. Typis Matthaei Cosmerovij. 12 lev. RMK III. 1677. Az RMK három ismert példányt említ, az EK, MTAK és Esztergom, az OSZK-nak nincs példánya!

Korabeli bordázott gerincű egészbor-kötésben. Szép példány. Becses ritkaságyűjtemény.

1 RRT könyv

64 400 Ft

28. **Honerus Antikvárium 83. árverés** (2011. december 9)

347. tétel **Ferences prédikációgyűjtemény Csíksomlyóról**, 17. sz. vége-18. sz. első harmada

Az aukciós katalógus szűkszavú leírását idézve a kéziratos kötet a Vajdahunyadi ferences kolostor bélyegzőjével van ellátva, egykorú barna bőrkötésben, tiszta, szép kézirat, 658 lap terjedelemmel.

A kötet az első vizsgálatok alapján rendkívül értékes forrás. Mintegy 20 magyar nyelvű prédikációt tartalmaz egy azonosítatlan ferences szerzőtől. Minden prédikáció Csíksomlyóhoz köthető, itt írták, és itt használták, a szerző tanult, olvasott, jól felkészült prédikátor volt, valószínűleg később azonosítani lehet a személyét. Mindvégig egy kéz írása, ám különböző időpontokban másolták össze, innen az íráskép némi ingadozása.

Több beszéd reflektál a szerző rendjére, közelebbről a csíksomlyói kolostorra, templomra. Számos utalást találunk a székelyek történetére, mindig összefüggésben Csíksomlyóval. A margón a szerző jegyzeteli a kéziratot, egyrészt megnevezi a forrásokat, másrészt néhány retorikai jegyzetet is elhelyez, amelyek leginkább a felosztásra vonatkoznak. A jegyzetek között kiemelten fontos az a néhány megszólalás, amely a használat módjára utal (pl. „a harmadik rész kimaradt [mármint az elmondott prédikációból], mert túl hosszú lett volna”). A lapszéli megjegyzések másik rétege a javítások, betoldások csoportja. Ez arra utal, hogy fogalmazványokat másolt egybe a szerző.

A prédikációtörténet vizsgálata a magyar irodalomtörténeti kutatások legújabb, egyik legjelentősebb programja, amely immár nem csak a klasszikusokat (Pázmány, jezsuiták, protestáns szerzők) vizsgálja, hanem mélyebben kívánja feltárni a művelődéstörténet rétegeit – recepció stb. – és a 17-18. szerzők retorikai technikáit. Ezen belül az újkori ferences prédikációk egészen speciális helyet foglalnak el, nemcsak retorikai elveikkel és gyakorlatukkal, hanem a források szűkös voltával is.

1 kézirat

138 000 Ft